

KOOLITUSÖPPE 3 - 2. osa (plastisektor)

Pealkiri	○ Ühekordselt kasutatava plasti mõju
Käesolevas õppetunnis osutatud koolituskursuse osa	○ ☐ 1. osa Üldine teave jätkusuutlikkuse ja CE kohta 2. osa Konkreetne teave: ☐ Puidusektor ☒ Plastisektor ☐ Põllumajandus- ja toiduainesektor
EQF tase	3. tase
Kus õppetundi testiti	//
Üldine(d) õppe-eesmärk(id) vastavalt Bloomi taksonoomiale https://cft.vanderbilt.edu/guides-sub-pages/blooms-taxonomy/	☐ Loo Uus või originaalne töö (projekteeri, koosta, konstrueeri, uuri, sõnasta) ☒ Hinnata Põhjendada seisukohta või otsust (hinnata, argumenteerida, kaitsta, kritiseerida, valida, toetada). ☒ Analüüsida Seoste loomine ideede vahel (eristamine, korrastamine, seostamine, võrdlemine, eristamine, testimine, katsetamine) ☒ Rakendada Kasutada teavet uutes olukordades (teostada, rakendada, lahendada, kasutada, demonstreerida, kasutada). ☒ Mõista Selgitage ideid või mõisteid (klassifitseerida, arutada, kirjeldada, tuvastada, leida, tõlkida). ☐ Mäletamine Meenuta fakte ja põhimõisteid (defineeri, dubleeri, loetle, jäta meelde, korda)
Konkreetsed õppe-eesmärgid	<ul style="list-style-type: none"> ● <i>Kasutades erinevaid allikaid, oskavad õpilased näidata mikroplasti mõju organismidele;</i> ● <i>Nad kirjeldavad plastiku vajadust ja võimalusi;</i> ● <i>Õpilased näitavad mikroplastide mõju organismile;</i> ● <i>Nad pakuvad alternatiivi plasttoodetele.</i>
Kognitiivsed, sotsiaal-emotsionaalsed ja käitumuslikud tulemused, mis	SDG 4 "Kvaliteetne haridus" Kognitiivsed tulemused: Õppijad mõistavad hariduse ja elukestva õppe võimaluste kui säästva arengu põhiprintsiipide tähtsust.

<p>põhinevad aadressil https://www.unesco.org/sites/default/files/2018-08/unesco_education_for_sustainable_development_goals.pdf.</p>	<p>Sotsiaalsed ja emotsionaalsed tulemused: Õppijad omandavad teadmisi, arendavad säästvaks tarbimiseks vajalikke oskusi.</p> <p>Käitumuslikud tulemused: Õppijad on võimelised kasutama õppimise ja elukestva õppe võimalusi, rakendades omandatud teadmisi ja oskusi.</p> <p>Keskkonnavalased tulemused: Õppijad rakendavad omandatud teadmisi praktikas, kasutavad energiat ja loodusvarasid säästlikult ja säästlikult ning arendavad ökoloogilist mõtlemist.</p> <p>9 SDG "Tööstus, innovatsioon ja infrastruktuur"</p> <p>Kognitiivsed õppe-eesmärgid: Õppijad selgitavad jätkusuutliku infrastruktuuri ja industrialiseerimise mõisteid, toovad näiteid.</p> <p>Sotsiaalsed ja emotsionaalsed õppe-eesmärgid: Õppijad oskavad kirjeldada säästva tarbimise tähendust.</p> <p>Käitumuslikud õppe-eesmärgid: Õppijad on võimelised tuvastama ja kriitiliselt hindama industrialiseerimise erinevaid vorme.</p> <p>SDG 12 "Vastutustundlik tarbimine ja tootmine"</p> <p>Kognitiivsed õppe-eesmärgid: Õppijad kirjeldavad individuaalsete eluviiside mõju keskkonna- ja sotsiaalsele arengule.</p> <p>Õppijad selgitavad tootmise ja tarbimise vahelisi seoseid;</p> <p>Õppijad kirjeldavad säästva tarbimise põhimõtteid, toovad näiteid;</p> <p>Sotsiaalsed ja emotsionaalsed õppe-eesmärgid: Õppijad oskavad selgitada säästva tootmise ja tarbimise vajadust;</p> <p>Käitumuslikud õppe-eesmärgid: Õppijad oskavad selgitada loodusvarade säästva kasutamise tähendust, julgustada neid isikliku eeskujuga valima keskkonnasõbralikke eluviise ja harjumusi.</p>										
<p>Rohelised oskused, millele on suunatud</p>	<table border="0"> <tr> <td>☐ Loov probleemide lahendamine</td> <td>☐ Juhtimisoskused</td> </tr> <tr> <td>X Tulevikku mõtlemine</td> <td>X Mõju kvantifitseerimine</td> </tr> <tr> <td>☐ Seireoskused</td> <td>X Elutsükli haldamine</td> </tr> <tr> <td>X Analüütilised oskused</td> <td>☐ Teaduslikud oskused</td> </tr> <tr> <td>X Lean-tootmine</td> <td>X Jäätmekäitlus</td> </tr> </table>	☐ Loov probleemide lahendamine	☐ Juhtimisoskused	X Tulevikku mõtlemine	X Mõju kvantifitseerimine	☐ Seireoskused	X Elutsükli haldamine	X Analüütilised oskused	☐ Teaduslikud oskused	X Lean-tootmine	X Jäätmekäitlus
☐ Loov probleemide lahendamine	☐ Juhtimisoskused										
X Tulevikku mõtlemine	X Mõju kvantifitseerimine										
☐ Seireoskused	X Elutsükli haldamine										
X Analüütilised oskused	☐ Teaduslikud oskused										
X Lean-tootmine	X Jäätmekäitlus										

	<p>X Hooldus- ja remondioskused ☐ Keskkonnaauditeerimine</p> <p>X Reostuse vältimine ☐ Ökosüsteemi haldamine</p> <p>X ökodisain ☐ Muud _____</p>
<p>Kestus</p>	<p>20 minutit</p>
<p>Õppetöö ülesehitus ja sisu</p>	<p>Õppetöö teema: Mikroplastide mõju organismidele</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Plastide klassifikatsioon ja kasutamine 2. Bisfenool A 3. Ftalaat <p>SISSEJUHATUS</p> <p>Teema Üldiste faktide esitamine plastide kohta</p> <p><u>Mikroplastid</u> on polümeeridest ja aktiivsetest lisaainetest koosnevad tahked plastosakesed.</p> <p><u>Mikroplastid</u> võivad tekkida iseeneslikult, kui suuremad plasttooted, näiteks autorehvid või sünteetilised tekstiilriided, kuluvad ära.</p> <p><u>Mikroplasti</u> võib ka spetsiaalselt valmistada ja lisada konkreetsel eesmärgil valmistatud toodetele, näiteks koorivatele graanulitele näo- või kehakoorigates.</p> <p><u>Mikroplasti</u> kasutatakse mitmesugustes toodetes, sealhulgas väetistes, taimekaitsevahendites, kosmeetikatoodetes, kodu- ja tööstuslike pesuvahendite, puhastusvahendite, värvide ning nafta- ja gaasitööstuses kasutatavate toodete koostises.</p> <p><u>Mikroplasti</u> kasutatakse ka kunstlike spordiväljakute täitematerjalina.</p> <p>Hinnangute kohaselt kasutatakse ELis/EMPs aastas kokku ligikaudu 145 000 tonni mikroplasti.</p> <p>TEEMA 1: PLASTIDE KLASSIFIKATSIOON JA KASUTAMINE</p> <p>Esmased mikroplastid satuvad keskkonda otse.</p> <p>Sekundaarsed mikroplastid tekivad suuremate plastmasside lagunemisel.</p>

Plasti kasutatakse laialdaselt tänu tooraine odavusele, headele omadustele ja lihtsale tootekujundusele.

Plastide välimus, omadused ja töötlemisomadused võimaldavad luua erineva kuju ja viimistlusega tooteid.

Plastid asendavad metallid autotööstuses, kodumasinade ja kosmose-tööstuses ning muudes tööstusharudes.

Poorsed plastid isoleerivad hästi soojust ja heli.

Mõnda plastikut kasutatakse elundiproteeside, kirurgiliste õmbluste ja liimide valmistamiseks.

TEEMA 2. BISFENOL A

tööstuskemikaal, mida kasutatakse tehismaterjalide ja tehisvaigu tootmiseks;

mida leidub erinevate toiduainete säilitamiseks või muul viisil kasutamiseks mõeldud plasttoodetes (beebipudelid, tassid, plastkonteinerid, konservikarpide sisemine kiht);

Toimib hormoonina (östrogeen)

TEEMA 3: FTALAAT

Kasutatakse mänguasjade valmistamiseks

Väga kahjulik lagunemisel

ELis keelatud

IGAPÄEVASED HARJUMUSED, MIS ON SEOTUD

Võimalikud alternatiivid ühekordselt kasutatavale plastile:

Ühekordsed kõrred. Need võivad olla paberist, bambusest või ilma nendeta;

Veepudelid. Võite kasutada korduvkasutatavaid nõusid - joogiklaase, tassid.

Ostukotid. Kasutada võib erinevatest materjalidest valmistatud korduvkasutatavaid kotte.

Tassid kohvi. Võib kasutada korduvkasutatavaid tassid.

	<p>Laste mänguasjad. Soovitatav on osta orgaanilistest materjalidest mänguasju.</p> <p>JÄRELDUSED</p> <p>Alternatiivsete materjalide - paber, tekstiil - valimisel võib tarbida suures koguses vett ja raiuda metsi.</p> <p>Kõige tähtsam on püüelda iga toote mitmekordse kasutamise poole. Jätksuutlik valik oleks valida mitte ainult mahepõllumajanduslikult kasvatatud toorainet, vaid ka aidata kaasa ressursside säästmisele.</p> <p>Me peame muutma oma mõtlemist ja suhtumist tarbimisse.</p> <p>Mitte plastikust, mis peaks olema keskkonnasõbralik, vaid inimesest.</p> <p>Plastil on ainulaadsed omadused, me saame seda pikka aega kasutada ja taaskasutada.</p> <p>See on materjal, mida tuleb väärtustada ja säilitada.</p>
	<p>https://am.lrv.lt/uploads/am/documents/files/atliekos/Vienkartinio%20plastiko%20prestatymas%200211.pdf</p> <p>https://am.lrv.lt/lt/naujienos/vienkartinio-plastiko-gaminiu-naudosime-vismaziau-laukia-pokyciai</p> <p>https://www.eea.europa.eu/lt/highlights/plastikas-kelia-visdidesne-gresme</p> <p>http://dspace.lzuu.lt/bitstream/1/548/1/Aplinkos%20tarsa.%20Rutkoviene,%20Sabiene_1.pdf</p> <p>https://lt.wikipedia.org/wiki/Plastikas</p> <p>https://nvsc.lrv.lt/lt/naujienos/plastiko-povekis-sveikatai</p>
<p>Interaktiivsed küsimused R3</p>	<p>Märkige õige vastus:</p> <ul style="list-style-type: none"> A) Kõik plastid lagunevad kiiresti; B) Kogu plastik on mürgine; C) Lagunev plastik on mürgine;

	<p>D) Lagunev plastik ei ole saastav. Märkige <u>õige</u> vastus:</p> <p>A) EL keelab 2030. aastaks plasttooted; B) Plastpakendid tuleb ringlusse võtta kuni 2025. aastani; C) Mikroplastide kasutamist ELis ei piirata; D) Ühekordselt kasutatava plasti kasutamine keelatakse ELis alles 2030. aastal.</p>
Märksõnad	mikroplastik, BPA, ftalaat
Küsimused mõtisklemiseks	<p>Miks kasutatakse tootmises laialdaselt plasti?</p> <p>Millal plast ohustab organismide tervist?</p> <p>Kirjeldage saastavat mikroplasti.</p> <p>Milliseid alternatiivseid tooteid saab kasutada plastiku asemel?</p>
Täiendavad ressursid	<p>Ühekordselt kasutatavate plastide keskkonnamõju vähendamine https://www.youtube.com/watch?v=PfAmozjYUBQ</p> <p>Ühekordselt kasutatavad plastid ja asjade tõelise väärtuse avastamine https://www.youtube.com/watch?v=y9n-DTARqSQ</p> <p>Probleem ühekordselt kasutatava plastiga https://www.youtube.com/watch?v=heLLljcmNo</p> <p>Probleem plastiga https://www.youtube.com/watch?v=526gMLHDVLg</p>
Ikoonid ja nendega seotud teave PowerPoint esitluse vihjete kohta	 <p>Ikoon on mõeldud üldise teabe näitamiseks</p> <p>Ikoon on oluline teave</p>

	 <p>Icoon on mõeldud linkide märgistamiseks</p>
Autor(id)	Rusne Feiferienė , Kėdainiai kutsehariduskeskus